

وی اضافه کرد: «قبل از اینکه سیل بیاید، همه می‌دانستیم که این سدها یک اطمینانی به افراد داده است که به بستر رودخانه‌ها نزدیک شوند. به‌طور خیلی خاص در سد کرخه این اتفاق رخ داده بود. رودخانه کرخه یکی از وحشی‌ترین رودخانه‌های ایران است. قبل از اینکه سد ساخته شود، سیلابی که می‌آمد عرصه زیادی از پایین دست خوزستان در حوالی حمیدیه و سوسنگرد را تحت تأثیر قرار می‌داد و می‌توانست خسارت زیادی بزند. بعد که این سد ساخته شد و مردم عملاً دیدند که آن سیلاب نمی‌آید، به حریم رودخانه نزدیک‌تر شدند و یک آرامشی پیدا کردند، مثل اینکه خطر کم شده است. در نتیجه به حریم رودخانه تجاوز شد و این باعث شد زمانی که به اجبار در سیل سال ۹۸ میزان رهاسازی آب از سد افزایش یافت، میزان خسارت‌ها نسبت به ۳۰ سال قبل بیشتر شود. اگر ۳۰ سال قبل همین آب رها می‌شد، چون مردم از حریم رودخانه دور بودند، خسارت کمتر بود. این فرآیند در بسیاری از سدهای کشور قابل مشاهده است.»

وی درباره علت تجاوز به حریم و بستر رودخانه‌ها توضیح داد: «پیشروی به حریم و بستر مدیریت نشده بود و وزارت نیرو یا هر کسی که متولی آن بوده نتوانسته جلوی تجاوز به حریم و بستر را بگیرد. در نتیجه در زمان وقوع سیل مردم بیشتر خسارت دیدند. در شهر اهواز خودم دیدم که داخل رودخانه یک قسمت جزیره مانندی درست شده و در این قسمت رستوران ساخته شده است. این یعنی مردم خیالشان راحت بوده که به این راحتی سیل نمی‌آید. در

بعضی جاها کنار رودخانه‌ها پارک برای بازی بچه‌ها ساخته شده است. در واقع دستگاه‌های دولتی هم حریم را رعایت نکرده بودند.»

▲ **افزایش وقایع حدی ناشی از تغییر اقلیم**
بنی‌هاشمی درباره اثر وقایع حدی روی تغییر اقلیم بیان کرد: «تغییر اقلیم دو رو دارد. تیم اقلیم‌شناسی اولین تیم کارگروه بود. جمع‌بندی آنها این بود که تغییر اقلیم وقایع حدی یعنی سیلاب‌ها و خشکسالی‌ها را تشدید می‌کند. در عمل یکی از مهم‌ترین آثار تغییر اقلیم این بوده که وقایع حدی ما که سیل هم جزو آن است، تشدید شود در نتیجه باید در مدیریت حواس‌شان به این موضوع باشد. این تشدید از لحاظ فاصله زمانی و شدت تخریب رخ داده است.»

وی افزود: «تغییر اقلیم، فراوانی سیلاب‌ها را بیشتر کرده است. وقتی تغییر اقلیم رخ داد، باید آمارها را از ابتدا به روز کنند. همکاران ما اصطلاحی که به کار می‌برند این است که در سال ۱۳۸۷ یک شکست هیدرولوژیکی رخ داده است؛ بنابراین بهتر است دوره آماری تا سال ۱۳۸۷ را کنار بگذاریم و کل اطلاعات هیدرولوژی کشور بازنگری شود. با تغییر وقایع حدی، کل اقتصاد کشور آسیب می‌بیند.»

▲ **لزوم ارتقای جایگاه مدیریت بحران**
معاون کارگروه تلفیق هیأت ویژه گزارش ملی سیلاب‌ها درباره راهکارهای ارائه شده برای مقابله با خسارت‌های سیل بیان کرد: «در بخش پیشنهادها موارد زیادی بود. ارتقای جایگاه و تثبیت اقتدار مدیریت بحران یکی از این موارد بود. مطالعات نشان می‌داد که مدیریت بحران

در ایران جایگاه مقتدری ندارد که بتواند در حین بحران سیل و در قبل و بعدش کارهایش را انجام دهند. در گزارش خواسته شده بود که قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های مدیریت بحران به‌نگام‌سازی شود.»

وی اضافه کرد: «وقتی که هیأت کار می‌کرد بحث اصلاح قانون مدیریت بحران هم مطرح بود. حتی سعی نکردند منتظر مطالعات هیأت بمانند تا خروجی اقدامات این گروه اثرش را روی قانون مدیریت بحران بگذارد. البته قانون سازمان مدیریت بحران سال‌های سال معطل بود اما عملاً زحماتی که در هیأت در بخش قوانین کشیده شد، اصلاً استفاده نشد و قانونی با نام اصلاح قانون جدید مدیریت بحران در مجلس تا قبل از نهای شدن گزارش ملی سیلاب تصویب شد. البته نمی‌شد ایراد گرفت زیرا ۵ تا ۶ سال بود که کشور بدون قانون در این حوزه مدیریت می‌شد.»

به‌نگام‌سازی

مطالعات نشان می‌دهد که مدیریت بحران در ایران جایگاه مقتدری ندارد که بتواند در حین بحران سیل و در قبل و بعدش کارهایش را انجام دهند. در گزارش خواسته شده بود که قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های مدیریت بحران به‌نگام‌سازی شود

